

พระราชดำรัส

ในโอกาสที่คณะผู้ปฏิบัติงานโครงการตามพระราชดำริ เข้าเฝ้าฯ

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

เนื่องในการชุมนุมครั้งนี้ ขอกล่าวความคิดเห็นบางประการที่เกี่ยวกับโครงการที่ได้ทำมา ซึ่งดำเนินไปด้วยดี ประการแรก เกี่ยวกับ**สุขภาพอนามัย** ในการทำงานทุกวันนี้ ย่อมแตกต่างกับเมื่อ ๓๐ กว่าปีที่ผ่านมามากมาย เริ่มต้นนั้นเห็นว่านักเรียนและประชาชนในถิ่นทุรกันดาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในถิ่นที่มีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีปัญหาในเรื่องโภชนาการ การขาดสารอาหาร แต่ปัจจุบันนี้เท่าที่ไปเห็นมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ผู้ที่มีปัญหาทางด้านโภชนาการก็เหลือจำนวนอยู่ไม่เท่าไร ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าเราจะนิ่งนอนใจไม่ปฏิบัติการอย่างที่เคยทำ เพราะเราได้ขยายโครงการออกไปในที่ที่ทุรกันดารยิ่งขึ้นกว่าเดิม นอกจากนั้นยังได้ปฏิบัติการในประเทศต่างๆ อีกหลายประเทศ ซึ่งเขามาดูเราเป็นตัวอย่าง เราจึงต้องทำให้ดี ให้เป็นที่ที่เขาจะศึกษาได้ว่า เราทำเรื่องสุขภาพอนามัยและเชื่อมโยงกับเรื่องการทำงานอาชีพ เช่น การเกษตร เรื่องการศึกษา อย่างนี้เป็นต้น นอกจากเรื่องโภชนาการแล้วยังมีปัญหาในเรื่องสุขภาพอนามัยอื่น ๆ เช่น เรื่องโรคที่เกิดจากฟัน โรคที่เกิดจากหนองพยาธิที่อยู่ในร่างกาย โรคมาลาเรีย ความป่วยไข้ต่าง ๆ ที่จริงเป็นเรื่องของทางสาธารณสุข แต่เราที่อยู่ในโรงเรียน มีวิชาความรู้ หลายแห่งที่หน่วยงานทางสาธารณสุขเข้าไปได้ยาก โรงเรียนก็ได้เป็นศูนย์กลาง เช่น เป็นสุขศาลา ดูแลนักเรียน ครอบครัวของนักเรียน และประชาชนโดยทั่วไป นอกจากโรคภัยไข้เจ็บแล้ว อาจมีโรคอื่น ๆ เช่น โรคที่เกิดจากสารพิษ เนื่องจากการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ก็ต้องให้คำแนะนำ เพื่อที่จะปฏิบัติถูกต้องต่อไป

ประการที่สอง คือเรื่อง**การศึกษา** ปรากฏว่าเดิมตั้งแต่ ๓๐ กว่าปีนั้น ได้ตั้งเป้าหมายที่ดี คือ ให้ประชาชนทุกคนมีความรู้อ่านออกเขียนได้ ต่อมาก็เรียนจบภาคบังคับ ต่อมาก็หวังว่าทุกคนควรจะมีโอกาสได้เรียนในระดับสูงขึ้นไปตามสติปัญญาของตัวเอง หลายคนจบปริญญาตรีปริญญาโท ต่อไปเห็นหลายคนมีแผนจะศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก แล้วออกมาประกอบอาชีพต่าง ๆ ในเวลานั้นนอกจากได้เรียนทุกคนแล้ว เราต้องเน้นเรื่องคุณภาพการศึกษา อย่างที่เห็นว่าพยายามเน้นทั้งด้านภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ด้านคณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา หรืออื่นๆ นอกจากนักเรียนแล้ว ผู้ที่ให้การศึกษาคือครู ก็ต้องปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ อย่างถนัดเราเป็นครูแล้วมีความรู้ความสามารถดีกว่าคนอื่น บางเรื่องก็ควรจะไปศึกษาร่วมกัน อย่างปัจจุบันนี้หลาย ๆ แห่งมีสื่อการสอน เช่น มีหนังสือ ก็ควรที่จะอ่านศึกษาหาความรู้ หรือมีคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ การเรียนทางไกล อย่างนี้เป็นต้น ถ้าเรารู้จักค้นหาความรู้ในสื่อเหล่านี้ ไม่ว่าจะสาขาวิชาใดก็สามารถศึกษาเล่าเรียนได้ แล้วต้องฝึกฝนตนเองให้ได้ให้ดีไปพร้อม ๆ กัน ทุกวันนี้หลาย ๆ เรื่องหลาย ๆ วิชาต้องเชื่อมโยงกันให้ได้ อย่างที่ไปเห็นวันหนึ่ง คุณครูสาธิตการสอนเรื่องไฟฟ้า ดูแล้วเห็นว่าสอนได้ดี น่าจะเชื่อมโยงได้กับการฝึกอบรมเรื่องปัญหาจากไฟฟ้าที่เราได้รับการอบรมในการอบรมครู ตามที่ท่านผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนได้กล่าวเมื่อสักครู่นี้ แล้วอาจจะเชื่อมโยงกับการฝึกวิชาชีพต่าง ๆ เช่นวิชาชีพทางไฟฟ้า ด้านการเรียนในห้องเรียน หรือการปฏิบัติที่เราปฏิบัติ เช่น เรียนวิชาทางชีววิทยา หรือแม้แต่คณิตศาสตร์ ก็อาจจะเชื่อมโยงกับแปลงเกษตร นอกจากทำแปลงปลูกพืช เราได้ทำเรื่องสหกรณ์ คำนวณอะไรต่าง ๆ เป็นวิชาความรู้ทุกอย่างที่จะเชื่อมโยงกันได้

ส่วนในด้าน**วิชาชีพ** ตอนแรกที่คิดในเรื่องการสอนวิชาชีพนั้น เพราะเห็นว่าในโรงเรียนหรือในชุมชนที่มีโรงเรียน ตชด. มีบุคคลที่ไม่สามารถจะประกอบอาชีพปกติ หรือเล่าเรียนได้ตามปกติ เพราะเป็นบุคคลต่างด้าวบ้าง บุคคลไร้สัญชาติบ้าง ซึ่งขณะนี้ก็ยังมียู่ บุคคลเหล่านั้นถ้าเรียนวิชาสูงขึ้นไปได้ ก็ควรจะมีความรู้ทางด้านวิชาชีพเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพที่สุจริตได้ ต่อมาสถานการณ์เหล่านี้ก็ดีขึ้น โอกาสในการศึกษา ความเท่าเทียมดีขึ้น แต่การฝึกอาชีพนั้นก็ควรที่จะปฏิบัติต่อไปเพราะยังมีประโยชน์สำหรับเด็กที่ยังเล็กๆ อยู่ การที่ได้ทำการที่สมัยก่อนเรียกว่า *หัตถศึกษา* นั้น เป็นการฝึกอบรมความรู้ หรือเรื่องวัฒนธรรม หรือการรักการทำงาน เป็นการฝึกมือ ให้สามารถใช้ได้ดี เหมือนกับเราวิ่งออกกำลังกาย การใช้มือเป็นการเชื่อมโยงระหว่างมือและสมอง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุด สำหรับเด็กโตก็จะฝึกอบรมให้ทำอะไร ๆ ได้ และเป็นรายได้เพิ่มเติม การที่เรียนวิชาชีพนี้จะเสริมให้ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เราจะเห็นได้ว่า เดี่ยวนี้จะมีกลุ่มชาวบ้านที่อาศัยโรงเรียน หรืออยู่ห่างไม่อาศัยโรงเรียนในการผลิตของ เราสามารถหาตลาดให้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้เป็นการเพิ่มพูนรายได้ เท่าที่ไปดูที่ผ่านมาก็มีปัญหาอยู่บ้าง เช่นกลุ่มของชาวบ้าน บางทีเมื่อตั้งกลุ่มแล้ว ไม่มีสถานที่ที่จะทำงาน เมื่อฝ่ายที่ไปตรวจตราตรวจดู ก็พบว่าสินค้าไม่มีคุณภาพตามสมควร ถ้าได้ทำในโรงเรียน ครูซึ่งมีความรู้ก็อาจจะเป็นผู้แนะนำได้ว่าควรทำอย่างไร เช่นเรื่องความสะอาดให้ตรงตามมาตรฐาน ส่งเสริมเรื่องการตลาดที่ถูกต้อง นอกจากนั้นวิชาต่าง ๆ ที่เราเรียน เช่นการบัญชี หรือการสหกรณ์ ก็จะเป็นนิสัยปัจจัยต่อไป ให้นักเรียนเมื่อโตขึ้นได้ทำอาชีพที่ถูกต้อง เป็นการรวมกลุ่มทำที่โปร่งใส และจะเผยแพร่ความรู้ไปสู่ชุมชนและชาวบ้านได้เช่นกัน

ส่วนเรื่องสำคัญมากที่ได้อบรมมา คือ**การอนุรักษ์ธรรมชาติ** เราจะเห็นกับตาได้

ทุกวัน อย่างที่เกิดเรื่องหนักเมื่อหลายเดือนมาแล้ว มีหมอกควันเป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ นั้น พบว่าเป็นเรื่องเผาป่า การเผาป่าทำลายพืชพรรณชาติ ทำให้เกิดน้ำท่วม เกิดดินถล่ม เป็นของที่เห็น ๆ กันอยู่ แต่การที่จะไปพูดไปว่าใครเขาเป็นเรื่องลำบาก เพราะเกี่ยวกับการทำมาหากิน หรือผลประโยชน์ต่าง ๆ ถ้าครูทราบ กรมอุทยาน ฯ ที่เชิญมาให้ร่วมมือกันช่วย ๆ กัน นักเรียนก็ช่วยกัน เราก็จะรักษาสมบัติของชาติได้ พูดถึงเรื่องวัฒนธรรมนั้น ในกลุ่มนักเรียนเรา นี้ ถือว่าเป็นผู้ที่สืบทอดชีวิตมาจากหลากหลายวัฒนธรรม การที่ได้รักษาวัฒนธรรมของชุมชนไว้นั้น เป็นการแสดงเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจที่จะเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาต่อได้

นอกจากผู้ที่มีร่วมงานที่มาช่วยงานคุณครู และผู้บังคับบัญชาทั้งหลายที่มาช่วยกัน บุคคลสำคัญที่ควรจะต้องช่วยเหลือทำให้โครงการสำเร็จไปได้ ได้แก่ศิษย์ปัจจุบัน และนักเรียนเก่า ที่รู้อยู่แล้วว่าควรจะทำอย่างไร อยากรจะให้นำวิชาที่เรียนหรือสิ่งที่ได้ฝึกอบรมนั้น มาปฏิบัติจริง แล้วเผยแพร่ไปสู่ครอบครัว ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่ได้พบเห็นรู้จัก ถ้ามีโอกาสก็สละเวลามาช่วยดูแลโรงเรียนเก่า เพื่อให้รุ่นน้องมีโอกาสสืบทอดมา จะได้ค่อย ๆ พัฒนาตัว ให้เจริญขึ้นและมีความสุขกันถ้วนหน้า

ในโอกาสนี้ขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่ได้มาร่วมกันเช่นเคย ขออาราธนาคุณพระรัตนตรัย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย และพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ช่วยคลบบันดาลให้ทุกท่านเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ได้แก่ อายุยืน สุขภาพดี มีความคิดอ่านที่ดี เพื่อให้ตนเอง ชุมชน และบ้านเมือง ได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างมีความสุขตลอดไป

